

Letní škola pro učitele byla o dezinformacích ve výuce dějin

29.8.2025 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Letošní 16. ročník Letní školy pro učitele, který se uskutečnil 28. srpna 2025 v historických prostorách Lichtenštejnského paláce na Kampě v Praze, přinesl inspirativní a odborně hodnotný program. Akci uspořádal Ústav pro studium totalitních režimů ve spolupráci s Muzeem paměti XX. století a pod záštitou zmocněnkyně vlády pro lidská práva Kláry Šimáčkové Laurenčíkové. Spoluorganizátory akce byl i Odbor lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády ČR.

Téma a struktura programu

Letní škola se zaměřila na aktuální a palčivé téma: dezinformace ve výuce moderních dějin, manipulace s historickými fakty a potřebu rozvoje mediální gramotnosti. Program se nesl ve znamení pestrého odborného i praktického zážitku – účastníci absolvovali přednášky, interaktivní workshopy, tematická filmová promítání i diskusní panely. „*Letní škola je pro Ústav pro studium totalitních režimů nejen tradiční vzdělávací aktivitou, ale i konkrétním příspěvkem k posilování demokratické kultury ve školním prostředí. Věříme, že vzdělávání o dějinách 20. století musí reagovat na výzvy dneška – od dezinformací přes relativizaci historických událostí až po rezignaci na občanskou odpovědnost. Právě proto považuji za klíčové, že jsme mohli učitelům nabídnout prostor pro sdílení zkušeností, otevřený dialog i konkrétní nástroje pro výuku, která je nejen věcná, ale také kritická a občansky formující. Učitelé jsou nositeli důvěryhodné informace v prostředí, kde je důvěra stále častěji narušována. Jejich role je dnes důležitější než kdy dřív,*“ řekl **Kamil Nedvědický**, 1. náměstek ředitele Ústavu pro studium totalitních režimů.

Pedagogové z různých koutů České republiky zde sdíleli své zkušenosti, získávali nové podněty pro výuku a diskutovali důležité výzvy, které aktuální společenské dění klade před výuku dějepisu a občanské výchovy. „*Dezinformace nejsou v dějinách ničím novým, s každou technologickou revolucí se ale mění rychlost a rozsah jejich šíření. Dnes čelíme výzvám digitálního věku a nástupu umělé inteligence ... Mladí lidé vyrůstají ve světě, kde se s dezinformacemi a manipulací setkávají denně, a právě proto je zásadní, aby se ve vzdělávání kladl důraz na historické příklady propagandy a manipulace,*“ řekla zmocněnkyně Klára Šimáčková Laurenčíková, a tím zdůraznila důležitost historických lekcí jako nástroje porozumění současným tendencím.

Garant Letní školy a historik ÚSTR **Vít Klepárník** dodal: „*Letní škola byla místem, kde se akademické poznání setkal s pedagogickou praxí. V době, kdy ve veřejném prostoru čelíme mnohdy nevyváženým manipulativním výkladům historie, jsme učitelům nabídli nejen odborný obsah, ale i praktické nástroje, jak tato témata přinést do výuky srozumitelně a kriticky. Kritické myšlení je podle nás jedním z klíčových předpokladů vnitřní zralosti jednotlivce – a na jeho posilování jsme se soustředili.*“

Role Muzea paměti XX. století

Muzeum paměti XX. století přispělo konkrétními historickými materiály, autenticitou a svědectvím. Jeho ředitel Petr Blažek uvedl: „*Účast muzea na Letní škole byla příležitostí představit učitelům příběhy pamětníků, sbírkové předměty a jiné historické prameny... Nabídli jsme inspiraci, jak přiblížit dějiny 20. století formou živých svědectví a práce s autentickými materiály.*“ To přispělo k propojení odborného výzkumu s výukovou praxí.

Letní škola poskytla otevřený prostor pro spolupráci pedagogů, historiků, novinářů i pamětníků. Učitelé díky účasti prošli odborným rozšířením znalostí o totalitních režimech 20. století, získali didaktické metody a nové výukové materiály.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / JÚLIA HOLAŇOVÁ**

<https://www.ustrcr.cz/probehla-letni-skola-pro-ucitele-tentokrat-o-dezinformacich-v-dejinach>